

Inspectierapport

Instandhouding Rijksmonumenten
Gemeente Wijdmeren

Erfgoedinspectie / Monumenten

30 november 2006

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Kenschets gemeente Wijdmeren	9
3	Bevindingen en aanbevelingen	13
3.1	Domein Resultaten	13
3.2	Domein effectiviteit	15
3.3	Domein Waarborg	19
4	Samenvatting	25
	Bijlagen	29
	Bijlage I: Geraadpleegde documenten	31
	Bijlage II: Waarderingskader	33
	Bijlage III: Afkortingen	42
	Colofon	43

Dit rapport gaat over de inspectie die de Erfgoedinspectie/ Monumenten heeft uitgevoerd naar de stand van zaken in de monumentenzorg in de gemeente Wijdmeren. De inspectiebezoeken vonden plaats op 10, 11 en 12 juli 2006.

Gemeentelijke inspectie

De sector Monumenten van de Erfgoedinspectie ziet toe op de naleving van de Monumentenwet 1988, waar het gaat om rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. Daartoe verricht zij verschillende soorten inspecties met als doel te rapporteren over de kwaliteit van de monumentenzorg.

Een van de soorten inspecties is de zogenoemde gemeentelijke inspectie. Een dergelijke inspectie vindt in de regel in één gemeente plaats en bestaat uit een analyse van vooraf te bestuderen documenten en een inspectiebezoek waarbij gesprekken met verschillende actoren plaatsvinden en enkele recent gerestaureerde monumenten of bouwprojecten in beschermde gezichten worden bezocht. Een inspectie wordt afgerond met een rapportage aan het gemeentebestuur, die ook zal worden gepubliceerd op de website van de Erfgoedinspectie.

In deze gemeentelijke inspectie ligt de focus op het hoofdstuk 'instandhouding'; daarvoor is de gemeente de belangrijkste geïnspecteerde. De gemeente heeft immers ingevolge de Monumentenwet 1988 de eerstelijns taken en bevoegdheden op het gebied van de instandhouding van rijksmonumenten. Naast het gemeentebestuur en haar medewerkers spelen ook andere betrokkenen een rol. Zo vinden ook gesprekken plaats met de lokale monumentencommissie, met de regioconsulenten van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, en met historische verenigingen. De gemeente wordt dus niet alleen geïnspecteerd als bestuurlijke eenheid, maar vooral als entiteit, als gebied waarbinnen verschillende betrokkenen actief zijn.

Waarderingskader

Ten behoeve van de inspecties op het gebied van instandhouding van monumenten, heeft de Erfgoedinspectie een waarderingskader ontwikkeld. Dit is gebeurd in samenspraak met betrokkenen in het monumentenveld in een daartoe ingestelde klankbordgroep¹.

Dit waarderingskader geeft de contouren aan waarbinnen een inspectie plaatsvindt. In de waarderingskaders heeft de Erfgoedinspectie kwaliteitskenmerken opgenomen die aangeven waaraan een goede monumentenzorg moet voldoen.

¹ Deze klankbordgroep is samengesteld uit deskundigen vanuit de Directie Cultureel Erfgoed van het Ministerie van OCW, de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Federatie Grote Monumentengemeenten, het overleg van Provinciale Steunpunten Monumentenzorg en het Nationaal Contact Monumenten.

Het waarderingskader bevat drie domeinen waaronder 17 kwaliteitskenmerken zijn samengebracht.

Uitgangspunt bij het waarderingskader is toetsing op de naleving van de Monumentenwet 1988 in de ruimste zin van het woord. De drie domeinen zijn gericht op 'resultaten' (er is een weloverwogen samengesteld bestand aan monumenten die zorgvuldig in stand worden gehouden), 'effectiviteit' (het proces gebeurt zorgvuldig en doelmatig) en 'waarborg' (de zorg voor de monumenten is verzekerd). Het waarderingskader is bijgevoegd als bijlage bij dit rapport.

Opzet van de inspectie

De opzet van de inspectie is in het algemeen als volgt:

1. Als eerste actie vindt een analyse van beleidsdocumenten plaats die vooraf, op verzoek van de Erfgoedinspectie, door de betreffende gemeente zijn toegestuurd;
2. Vervolgens wordt een selectie gemaakt van maximaal zes recente restauratieprojecten in de gemeente, waarvan specifieke vooraf toegestuurde documenten worden bestudeerd;
3. In de gemeente worden gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen om een zo compleet mogelijk beeld van de kwaliteit van de monumentenzorg ter plaatse te verkrijgen. Het betreft gesprekken met de portefeuillehouder² en de beleidsambtenaar voor monumentenzorg, andere ambtenaren betrokken bij monumentenzorg, de monumentencommissie, de regioconsulent van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, de consulent van de provincie (indien van toepassing) en vertegenwoordigingen van historische groeperingen.
4. De onder stap 2 genoemde restauratieprojecten worden ter plaatse bezocht als een 'reality check' en er wordt gesproken met de betrokken eigenaren en hun architecten of aannemers;
5. Alle verzamelde gegevens worden verwerkt en gewaardeerd.

Het inspectieonderzoek leidt vervolgens tot dit rapport, dat eerst in conceptvorm naar de gemeente is gestuurd ter bespreking en verifiëring van feitelijke gegevens. Na verwerking van eventueel commentaar stelt de Erfgoedinspectie het definitieve rapport op. Het gemeentebestuur krijgt hiermee een overzicht van de kwaliteit van de monumentenzorg in haar gemeente, gemeten naar het moment. Het rapport kan gebruikt worden om betrokkenen te informeren, beleid bij te stellen en interne verbeteringen uit te zetten. Op deze wijze wil de Erfgoedinspectie de gemeente stimuleren een kwalitatief zo goed mogelijk monumentenbeleid te voeren.

² In Wijdmeren kon door omstandigheden het gesprek met de portefeuillehouder niet doorgaan.

Leeswijzer

Het document is als volgt opgebouwd: hoofdstuk 2 gaat in op het profiel van de gemeente, inclusief een beschrijving van de actoren die in die gemeente werkzaam zijn. In hoofdstuk 3 worden de bevindingen met betrekking tot beleid en uitvoering uitgewerkt per domein. Per onderdeel worden waar mogelijk aanbevelingen ter verbetering gedaan. Deze aanbevelingen zijn gericht aan de gemeente, omdat daar de mogelijkheden en de bevoegdheden liggen om de verbeterpunten uit te voeren en/of te coördineren. Tenslotte worden in hoofdstuk 4 de bevindingen en de aanbevelingen samengevat.

Het document wordt afgerond met een drietal bijlagen: een overzicht van geraadpleegde documenten, het waarderingskader dat gehanteerd is bij de inspectie, en een lijst met gebruikte afkortingen.

In dit hoofdstuk wordt de situatie in de gemeente Wijdmeren beschreven voor zover deze van toepassing is op de monumentenzorg. Naast een korte ruimtelijk-historische beschrijving van het grondgebied van de gemeente wordt in kengetallen en in een opsomming van actoren een beeld gevormd van de belangrijkste randvoorwaarden voor de monumentenzorg in Wijdmeren.

Korte beschrijving

In deze beschrijving geven wij een schets van de ruimtelijke karakteristieken van de gemeente.

De gemeente Wijdmeren heeft (per 1 januari 2005) 23.346 inwoners en een oppervlakte van 77 km².

Wijdmeren is ontstaan door de samenvoeging op 1 januari 2002 van de voormalige gemeenten Loosdrecht, 's-Graveland en Nederhorst den Berg. De gemeente bevat de kernen Ankeveen, Boomhoek, Breukeleveen, 's-Graveland, Kortenhoef, Muyevelde, Nieuw- en Oud Loosdrecht, Nederhorst den Berg en Overmeer.

De gemeente kenmerkt zich ruimtelijk gezien door een groot verschil in bebouwing en typologie in de diverse dorpskernen, dat wordt bepaald door de overgang van hooggelegen zandgronden van het Gooi naar het Utrechts-Hollands veenweidegebied met plassen.

's-Graveland, het enige beschermde dorpsgezicht in de gemeente, is gesticht als 'buiten' van rijke kooplieden uit Amsterdam. Daarnaast bevinden zich in deze kern veel waterrijen die ten dienste stonden van de buitenplaatsen.

Kortenhoef, Ankeveen en Loosdrecht kenmerken zich door hun ontstaansgeschiedenis in de turfwinning. Het waterrijke landschap rond deze kernen is een rechtstreeks gevolg van de bijbehorende verveningsactiviteiten.

De gemeente Wijdmeren huisvest ook op haar grondgebied enkele *forten* (Kijkuit, Spion, Hinderdam) die onderdeel uitmaken van de Hollandse *verdedigingslijnes*, zoals de Stelling van Amsterdam.

Nederhorst Den Berg is ontstaan op een hooggelegen punt in een bocht van de Vecht en daarmee de oudste bebouwde nederzetting van de gemeente. Een 17de eeuwse versterkt kasteel (met een 13de eeuwse oorsprong) en de nog gedeeltelijk romaanse kerk uit de 12de eeuw getuigen hiervan.

Kengetallen

Basisgegevens

Samenstelling	Aantal
Aantal inwoners (1-1-'05)	23.346
Oppervlakte	77,0 km ²
Aantal fte's beleidsmatig voor monumentenzorg	-
Aantal fte's uitvoerend voor monumentenzorg	0,3
Totaal	0.3

Aantallen monumenten

Soort	Aantal
Rijksmonumenten, opgave NCM (jaarboek 2004)	183
Rijksmonumenten, opgave RDMZ	224 ³
Beschermde stads- en dorpsgezichten	1
Provinciale monumenten	20
Gemeentelijke monumenten	76
Totaal	320

Eigenaren van rijksmonumenten

Soort	Aantal particulier	Aantal gemeente	Aantal Stichting/ coöperatie
Rijksmonumenten volgens opgave gemeente	317	3	0

Financiële middelen op jaarbasis

Soort	Bedrag
Bijdrage Rijk (tijdvak 2001-2005)	n.v.t. ⁴
Eigen middelen (op jaarbasis)	€0,-

³ Het verschil in aantal rijksmonumenten volgens opgave van de gemeente en die van de RDMZ heeft te maken met een andere manier van tellen. Bij de gemeentelijke telling is gebruik gemaakt van de gegevens die het NCM jaarlijks bij de gemeenten vergaart.

⁴ De gemeente is door het Rijk niet aangemerkt als budgethoudende gemeente; diensgevolge deelt zij mee in het totale budget dat door de provincie Noord-Holland wordt beheerd. Ook is er geen eigen gemeentelijk budget voor monumenten.

Actoren

A. Gemeente

De gemeentelijke organisatie kent zes afdelingen, waaronder de Afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling. Binnen deze afdeling is het cluster Bouw- en Woningtoezicht ondergebracht, waaronder o.a. Monumentenzorg valt.

Voor de uitvoering van de taken voortkomend uit de Monumentenwet 1988 en de Monumentenverordening Wijdmeren 2003 is 0,3 fte beschikbaar.

B. Adviescommissie

De gemeente heeft geen zelfstandige monumentencommissie, maar maakt gebruik van de Provinciale monumentenadviescommissie van de Stichting Welstandszorg Noord-Holland (WZNH). Deze commissie vergadert maandelijks op het kantoor in Alkmaar. De samenstelling bestaat uit 5 personen, waarbij de volgende kennisgebieden vertegenwoordigd zijn: architectuurhistorische kennis, bouwkundige kennis en kennis van lokaal bouw- en stadsontwikkelingsbeleid. De leden worden benoemd voor onbepaalde termijn. De secretaris van de commissie neemt deel aan het reguliere bouwplanoverleg bij het Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord Holland om zich te informeren over de standpunten van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Provincie Noord-Holland.

C. Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ)⁵

De RDMZ adviseert de gemeente over restauraties en wijzigingen van rijksmonumenten en ingrepen in het beschermde dorpsgezicht.

D. Verenigingen en Stichtingen

Binnen de gemeente zijn enkele particuliere verenigingen en stichtingen actief, waaronder de historische verenigingen voor Loosdrecht, Nederhorst den Berg en 's-Graveland.

Als gevolg van de nog recente samenvoeging van de diverse gemeenten tot de gemeente Wijdmeren, zijn de verenigingen actief in hun eigen gebied. Er is geen initiatief om de verschillende verenigingen te laten opgaan in één historische vereniging.

Alle verenigingen zijn betrokken bij de geschiedschrijving van de betreffende kernen en in meer of mindere mate actief in het volgen van restauratie- en wijzigingsplannen voor monumenten.

⁵ De Rijksdienst voor de Monumentenzorg is in het najaar van 2006 gefuseerd met de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in een nieuwe dienst: de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM). Ten tijde van het inspectiebezoek had de Erfgoedinspectie te maken met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ); vandaar dat in dit rapport de oude naam wordt gehanteerd.

E. Eigenaren, architecten en aannemers

Eigenaren zijn als eerste verantwoordelijk voor de instandhouding van hun eigen rijksmonument. Zij onderhouden het object en voeren de restauraties, vaak samen met een architect en aannemer, uit. Het overgrote deel van de rijksmonumenten is in particulier bezit.

In het Waarderingskader Instandhouding Rijksmonumenten (bijlage 2) zijn kwaliteitskenmerken en indicatoren aangegeven. Hieronder wordt per domein ingegaan op deze kwaliteitskenmerken en indicatoren in de gemeente Wijdmeren.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek komt de inspectie tot de hieronder genoemde bevindingen (zie ook hoofdstuk 1 over de opzet van het onderzoek). Daar waar de inspectie het nodig vindt, worden aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen komen voort uit de bevindingen en hebben als doel een accent te leggen op de meest in het oog springende zaken die mogelijk voor verbetering vatbaar zijn. Op basis van dit rapport vraagt de Erfgoedinspectie / Monumenten aan de gemeente - en daar waar nodig andere betrokkenen - om een reactie te geven op deze aanbevelingen.

3.1 Domein Resultaten

Vraagstelling: Het bestand aan monumenten wordt zorgvuldig in stand gehouden

Dit domein gaat in op de vraag of de beschermde waarden sinds de aanwijzing, op aanvaardbaar niveau zijn behouden. Daarbij gaat het erom of het monument in goede staat verkeert en of er een visie op instandhouding is, die is gericht op de waarden van het monument. Van belang daarbij is of de subsidies en financiële regelingen de instandhouding en restauratie stimuleren. Anderzijds wordt bij dit domein gekeken of voor de restauratie en/of wijziging een deugdelijk plan is opgesteld en of dit op de juiste wijze is uitgevoerd.

Beschermde waarden

Op basis van de rondrit en de zes 'reality checks' die de inspectie heeft verricht op het grondgebied van de gemeente Wijdmeren, heeft zij de indruk dat het bestand aan rijksmonumenten in Wijdmeren op het eerste gezicht redelijk in stand wordt gehouden. Toch is bij nadere beschouwing gebleken dat niet overal dezelfde zorgvuldigheid is betracht.

Er lijkt een onderscheid aanwezig tussen de grote monumenten (zoals buitenplaatsen en kerken) en de woonhuizen en boerderijen. De grote monumenten worden veelal professioneel beheerd met respect voor de monumentale waarden. De (vaak institutionele) eigenaren van deze monumenten kennen het monumentenveld en de procedures; zij nemen rechtstreeks contact op met bijvoorbeeld de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ). Hier zijn deze waarden dan ook goed behouden gebleven.

Aan de andere kant worden de woonhuizen en boerderijen vaak bij verkoop ingrijpend gerenoveerd, waarbij vooral wooncomfort en het terugdringen van onderhoudskosten de belangrijkste overwegingen lijken te zijn. Het behoud van monumentale waarden wordt hieraan ondergeschikt gemaakt.

Bij een van de bezochte panden heeft de inspectie geconstateerd dat de bouwkundige staat al vanaf het begin van de (zes jaar lopende) planprocedure van dien aard is dat er voldoende reden is om vanaf dat begin twijfel te hebben over de houdbaarheid van het pand als beschermd monument. Door de langlopende procedure en doordat de plannen voor dit pand in deze periode regelmatig zijn gewijzigd, moet geconstateerd worden dat de beschermde waarden thans zozeer zijn aangetast dat de status van rijksmonument discutabel is geworden.

Visie op instandhouding

De eigenaren van de zes bezochte rijksmonumenten hebben op dit ene voorbeeld na een visie op de instandhouding van het monument. Zij plegen regelmatig en planmatig onderhoud aan hun monument. De wijze waarop het onderhoud plaatsvindt, is echter niet altijd gericht op het behoud van monumentale waarden. Geconstateerd wordt dat de instandhouding van het monument niet in alle gevallen wordt ingegeven door besef van de aanwezigheid van die waarden.

Vooraf bij de bezochte (kleinere) monumenten in particulier bezit moet eerder gesproken worden over renovatie dan over restauratie. Het onderhoud betreft veelal technisch herstel, waarbij veel oorspronkelijk materiaal wordt vervangen en historische constructies worden aangepast.

Restauratie en/of wijziging

Voor de bezochte monumenten zijn plannen ingediend die hoofdzakelijk renovatie van het monument inhielden en slechts beperkt restauratie. De meeste plannen kenmerken zich door veelvuldig vervanging van materiaal, aanpassingen van historische structuren en onderdelen; behoud van oorspronkelijke materialen en structuren speelt een ondergeschikte rol.

Voor de werkzaamheden zijn vergunningen afgegeven door de gemeente. De ingewonnen adviezen van de monumentencommissie en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) worden wel bij de besluitvorming meegenomen, maar komen niet letterlijk terug in de uiteindelijke vergunning. Deugdelijke verwijzingen naar de adviezen of motiveringen ontbreken in de meeste gevallen.

De gemeente controleert de uitvoeringswerkzaamheden met drie buiteninspecteurs, die in eigen rayons werken. Deze inspecteurs kijken echter vooral naar de bouw- en woningtoezichtelijke eisen en minder naar de monumentale waarden. Bij aanpassingen die zich gedurende de uitvoering voordoen wordt dan ook in hoofdzaak gekeken of deze vanuit de bouwvergunning toelaatbaar zijn. De vraag kan worden gesteld of er bij sommige projecten niet opnieuw een advies moet worden gevraagd aan de adviserende instanties en of er eventueel een nieuwe aanvraag voor vergunning noodzakelijk is.

Van begeleiding van de restauratie vanuit de monumentenzorg geredeneerd is geen sprake.

De grotere monumenten worden over het algemeen gerestaureerd door bouwbedrijven die bekend zijn met de specifieke eisen die deze gebouwen stellen aan de uitvoering. Begeleiding door de gemeente vindt in deze gevallen nauwelijks plaats omdat men prioriteiten moet stellen en daarbij uitgaat van de aanwezige kennis en deskundigheid bij de betreffende architecten en bouwbedrijven. Bij de woonhuizen en boerderijen worden de restauraties of renovaties verricht door reguliere aannemers en bouwbedrijven. Hier is niet duidelijk of zij over voldoende specifieke kennis beschikken. Bij de bezochte objecten zijn aanpassingen waargenomen die vooral waren ingegeven door vereenvoudiging van de werkzaamheden en het gegeven dat de kwaliteit van nieuw materiaal beter gewaarborgd is, waardoor de aannemer geen risico loopt. Authentiek materiaal, detaillering en ontwerp van het monument worden hierdoor geschaad.

Van de keuzes en de werkwijzen gedurende het ontwerp en de uitvoering zijn geen verantwoordingen aangetroffen.

Van geen van de restauraties is een schriftelijke verantwoording of een revisietekening aangetroffen.

Eigenaren van monumenten maken slechts beperkt gebruik van de mogelijke subsidiesystemen. Door de geringe subsidiebudgetten zijn eigenaren minder geneigd om pogingen te ondernemen subsidie te verwerven. Van de fiscale regelingen wordt wel gebruik gemaakt.

Aanbeveling: Draag zorg voor een monument-inhoudelijk toezicht bij restauraties en/of wijzigingen aan rijksmonumenten.

Aanbeveling: Vraag opnieuw advies aan de daartoe aangewezen organisaties bij grotere wijzigingen die tijdens de uitvoering zich voordoen en die van invloed zijn op het behoud van cultuurhistorische waarden.

Aanbeveling: Informeer eigenaren in het voortraject over de noodzaak van behoud van authentieke materialen en constructies.

3.2 Domein effectiviteit

Vraagstelling: Het proces gebeurt zorgvuldig en doelmatig

In dit domein wordt ingegaan op het verloop van het proces bij onder andere vergunningverlening. In de eerste plaats is het van belang dat ten behoeve van de instandhouding van monumenten voldoende kennis aanwezig is bij de overheid en bij de initiatiefnemer en zijn architect en dat deze kennis adequaat wordt toegepast. Daarnaast wordt ingegaan op diverse vormen van cultuurhistorisch onderzoek ten behoeve van restauraties.

De kwaliteit van de diverse adviezen, de vergunningen en de besluitvorming wordt getoetst en tenslotte is het handhavingsbeleid van belang.

Cultuurhistorisch onderzoek

Restauratie- en/of wijzigingsplannen worden meestal niet onderbouwd door bouwhistorische onderzoeken of verkenningen, met uitzondering van een paar grote objecten, waar de professionele eigenaar wel zorg draagt voor een verantwoorde planontwikkeling. Door het ontbreken van bouwhistorisch onderzoek is er weinig inzicht in de aanwezige waarden. Dit kan grote risico's met zich meebrengen m.b.t. de keuzes voor vervanging van materialen en structuren. Eventuele bouwhistorische opnames tijdens de uitvoering van het werk zijn helemaal niet aan de orde, hetgeen in de praktijk leidt tot onherstelbare verwijdering en vernietiging van bouwsporen en waardevol materiaal.

Aanbeveling: Stimuleer eigenaren bouwhistorisch onderzoek te verrichten en stel criteria vast waarmee kan worden besloten wanneer een bouwhistorisch onderzoek dan wel een bouwhistorische verkenning noodzakelijk wordt geacht.

Aanbeveling: Regel de mogelijkheid om nader bouwhistorisch onderzoek tijdens de werkzaamheden te verrichten in de vergunning om te voorkomen dat bouwsporen ongezien verdwijnen.

Planvorming

Over het algemeen zijn de opgestelde plannen van voldoende kwaliteit. Hoewel niet verplicht, zou bij de plannen echter wel meer informatie kunnen worden aangeleverd, zowel in beeld, foto's en tekeningen, als in tekst. Vooral bouwtechnische informatie, die argumenten zou kunnen aanleveren om tot vervanging over te gaan, wordt node gemist. Ook een toelichting op de plannen zou een verbetering opleveren. De noodzaak van werkzaamheden is niet altijd even duidelijk en een motivering van de ingrepen ontbreekt. De indruk is dat de voldoende kwaliteit van de plannen dan ook meer op toevalligheid berust. Er wordt onvoldoende gestuurd op kwalitatieve plannen.

De eigenaren zijn in de meeste gevallen te spreken over de inzet van de gemeente en de verstrekte informatie gedurende de planvorming.

Planbehandeling

Bij de gemeente wordt gebruik gemaakt van een deugdelijk aanvraagformulier voor de vergunning. Hierop staan onder andere de benodigde stukken aangegeven en dit wordt bij de indiening getoetst. Ook de ontvankelijkheidstoets wordt naar behoren uitgevoerd.

Na indiening zorgt de gemeente voor een spoedige doorzending naar de adviseurs.

Gedurende het proces worden de wettelijke termijnen gehanteerd.

Een van de drie ambtenaren voor de behandeling van aanvragen om bouwvergunning is tevens belast met de behandeling van aanvragen om monumentenvergunning. Deze ambtenaar is ook belast met de behandeling van de aanvragen om vergunning ex art. 10 Monumentenverordening Wijdmeren 2003. Bij afwezigheid van deze laatstbedoelde ambtenaar wordt deze behandeling overgedragen aan de overige twee.

De gemeente onderhoudt contact met eigenaren en architecten als dat nodig is.

Advisering

De advisering over vergunningaanvragen verloopt correct in lijn met de Monumentenverordening Wijdmeren 2003. Zowel de advisering door de Monumentencommissie als door de RDMZ verloopt naar behoren.

- Monumentencommissie

De monumentencommissie – de Monumentenadviescommissie van de in Alkmaar gevestigde stichting Welstandszorg Noord-Holland (WZNH) – vergadert één maal per maand in Alkmaar, in het kantoor van de WZNH. De keuze van de vergaderplaats is bewust gekozen 'om de inhoudelijke en procedurele verantwoordelijkheid van de stichting WZNH voor het uitbrengen van onafhankelijke en deskundige monumentenadviezen aan gemeentebesturen te accentueren'. Het is mogelijk voor gemeenten en planindieners om de plannen toe te komen lichten.

De beoogde beoordelingsdistantie kan te veel afstand scheppen tussen de gemeente en eigenaren enerzijds en commissie anderzijds. In het gesprek met vertegenwoordigers van particuliere monumentenorganisaties kwam dit gevoelen en de daarmee gepaard gaande geringe betrokkenheid van deze organisaties bij de advisering van de commissie pregnant naar voren.

Door het in beginsel ontbreken van een band van de commissieleden met de gemeente zou bovendien in sommige gevallen onvoldoende kennis van de situatie ter plaatse een beperking voor de beoordeling kunnen betekenen.

De gemeente lijkt deze twee gevoelde nadelen (de beoordelingsdistantie en het ontbreken van een band tussen burgers en gemeente) te hebben onderkend⁶. Ook de WZNH onderkent dit belang en noemen in hun notitie over advisering aan gemeenten dat leden van historische verenigingen, architecten, aanvragers en overige betrokkenen van harte welkom zijn in de vergaderingen om plannen toe te lichten en te becommentariëren.

De provinciale monumentencommissie van WZNH bestaat uit vijf leden: twee cultuurhistorici, twee restauratiearchitecten en een architect. Hiermee is een voldoende deskundige commissie samengesteld. De gemeente stimuleert het bezoek van de monumentencommissie aan Wijdmeren, om de kennis van de commissieleden van de situatie ter plaatse te bevorderen.

⁶ 'Als er geadviseerd moet worden over gemeentelijke monumentenaangelegenheden is het wenselijk dat ook een beroep wordt gedaan op de inzet en deskundigheid van personen en particuliere monumentenorganisaties die ter plaatse actief zijn. Want deze vrijwilligers zijn vaak de belangrijkste promotors van het lokale monumentenbeleid.'

Uit: Monumentennota Wijdmeren, paragraaf 5.4 (Particuliere monumentenorganisaties)

De commissie brengt jaarlijks een bezoek aan één van de gemeenten in haar werkgebied. Deze jaarlijkse excursie vond in 2004 plaats in de gemeente Wijdmeren.

Aanbeveling: Draag zorg voor wederzijdse betrokkenheid van monumentencommissie enerzijds en indieners van plannen en geïnteresseerde burgers anderzijds, door de commissievergaderingen bij te wonen.

- Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ)

De advisering van de RDMZ vindt binnen de gestelde termijnen plaats, maar is soms aan de late kant. De adviezen zijn helder, maar kort. De gemeente zou gebaat zijn bij uitgebreidere adviezen, gelet op de beperkt aanwezige kennis om meer steun te geven bij de besluitvorming.

Bij een van de bezochte objecten is gebleken dat de RDMZ zich niet heeft uitgesproken over de specifieke betekenis van dat monument, hetgeen had moeten bijdragen aan een meer integrale advisering in het kader van artikel 18 van de Monumentenwet 1988. Daarnaast had de RDMZ zich in dit geval moeten bedenken dat, gezien de hoge ouderdom van het monument, er reden genoeg was de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) in te schakelen aangaande de te verrichten grondwerkzaamheden en de vermoedelijke aanwezigheid van archeologische waarden.

Besluit

De gemeente geeft procedureel gezien op de juiste wijze vergunning voor ingediende plannen tot restauratie en/of wijziging van een monument.

De vergunningen worden tijdig verleend. De besluitvorming vindt plaats op basis van afweging van de verschillende adviezen. Deze adviezen worden echter, evenals de bijbehorende afwegingen, niet geïncorporeerd in de vergunning. Door het ontbreken van de adviezen in de vergunning is de bekendheid met de inhoud van de adviezen bij de betrokkenen minimaal.

Het doorzenden van afgegeven vergunningen naar het Rijk gebeurt niet consistent, ondanks de wettelijke verplichting hiertoe.

Aanbeveling: Verwijs naar of incorporeer de uitgebrachte adviezen in de vergunning en zendt afschriften van de vergunningen naar de RDMZ.

Uitvoering

Bij de bezochte objecten vond de uitvoering van de plannen plaats volgens de verleende vergunning. Er is in sommige gevallen sprake van aanpassingen gedurende het werk. De inspectie heeft geconstateerd dat de begeleiding vanuit de gemeente minimaal is. Dit heeft te maken met de beschikbare capaciteit en onvoldoende specifieke kennis op het gebied van de monumentenzorg bij de buitendienst van de gemeente.

De inspectie heeft geconstateerd dat in enkele gevallen tijdens het bouwproces beslissingen genomen zijn door de betreffende eigenaren (met hun architecten) om de uitvoering aan te passen, zonder dat daarbij adequate gemeentelijke begeleiding en toezicht aanwezig was. Dit levert een resultaat op van de aldaar uitgevoerde herstelwerkzaamheden dat in een aantal opzichten niet beantwoordt aan een goede monumentenzorg.

Aanbeveling: Draag zorg voor een zorgvuldige en adequate begeleiding van de restauratie volgens de bepalingen in de monumentenvergunning en de bijbehorende adviezen.

Beheer en Onderhoud

De indruk bestaat dat de meeste monumenten binnen de gemeente Wijdmeren redelijk worden beheerd en onderhouden, waardoor hun instandhouding verzekerd is. De meeste hebben een passende functie, die niet schadelijk is voor het monument.

Toch is er in Wijdmeren een aantal monumenten waar het behoud van de aanwezige monumentale waarden onder druk staat. Bij deze monumenten had een extra inspanning gedaan moeten worden om de historische waarden te behouden.

3.3 Domein Waarborg

Vraagstelling: De zorg voor de monumenten is verzekerd

Bij dit domein gaat het erom of de monumentenzorg binnen de gemeente goed is ingebed. Heeft de gemeente voldoende kennis in huis of kan ze in ieder geval beoordelen wanneer ze advies moet inwinnen. Zijn er een monumentennota en monumentenverordening aanwezig en zijn de monumenten opgenomen in vigerende bestemmingsplannen. Daarnaast is het van belang dat de gemeente zorgt voor een goede informatieoverdracht en oog heeft voor de maatschappelijke meerwaarden van monumenten. Tenslotte wordt de schriftelijke verantwoording en daarmee de documentatie getoetst en wordt gekeken naar de aanwezigheid van kwaliteitszorg.

Kennis

De gemeente Wijdmeren bezit zelf niet alle benodigde kennis op het gebied van de monumentenzorg. De gemeente geeft zelf aan dat bij de ambtelijke organisatie nauwelijks cultuurhistorische kennis aanwezig is. De gemeente maakt gebruik van de kennis van partners om over de benodigde kennis van de diverse aspecten van de monumentenzorg te beschikken. Zo wordt bij de Stichting Nationaal Restauratiefonds (NRF) de financiële kennis gehaald en denkt men over structureel overleg met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord Holland over de monumentenvergunningprocedures van de zogenoemde kleinere

monumenten (woonhuizen, boerderijen en andere 'kleine' bedrijfsopstallen). Bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) wordt met name kennis op het bouwtechnische vlak ingewonnen. Alle vergaarde kennis wordt vervolgens ingezet in het informatie- en vergunningsproces.

Aangezien het hier ingewonnen kennis betreft is het risico aanwezig dat er soms problemen ontstaan in het overbrengen van specifieke informatie aan eigenaren.

Bij de buiteninspecteurs ontbreekt cultuurhistorische kennis geheel. Omdat dit ambtenaren zijn die toezien op de uitvoering van de vergunning is het wenselijk dat ook zij basiskennis bezitten over de instandhouding van monumenten.

Aanbeveling: School de buiteninspecteurs op het gebied van behoud van cultuurhistorische waarden.

Toezicht en Handhaving

Toezicht op de naleving en handhaving van de Monumentenwet 1988 (voor zover vallend binnen de bevoegdheid van de gemeente) is organisatorisch ondergebracht bij de cluster Bouw- & Woningtoezicht. Voor vragen van inhoudelijke aard wordt contact opgenomen met de ambtenaar die is belast met de behandeling van aanvragen om vergunning voor monumenten.

De gemeente heeft een handhavingsbeleid gericht op de bouwvergunning en dit beleid wordt ook uitgevoerd. Met het toezicht op de naleving van de wetgeving zijn drie buiteninspecteurs belast, elk met een eigen rayon. Voor uitoefening van het toezicht worden elke twee maanden helikoptervluchten gehouden.

Het aantal handhavingzaken binnen de gemeente overstijgt vele malen de personele capaciteit, waardoor er dossiers buiten behandeling blijven.

Voor monumenten moet nog ervaring worden opgedaan met enige vorm van handhavingsbeleid. De gemeente constateert zelf dat er geen deskundigheid aanwezig is op het gebied van handhaving, maar laat ook geen intentie zien om beleid voor handhaving bij monumenten te ontwikkelen⁷.

Aanbeveling: Draag er zorg voor dat toezicht en handhaving zich meer specifiek richten op monumenten.

⁷ 'Bovendien vraagt het (d.i. toezicht op restauraties) ook speciale deskundigheid van toezichthouders. Deze deskundigheid is niet aanwezig.'

Uit: Monumentennota Wijdmeren, paragraaf 4.6 (Ambtelijke capaciteit Monumentenzorg)

Informatie overdracht

De gemeente Wijdmeren geeft het overleg met eigenaren een hoge prioriteit om hen van goed advies te kunnen dienen bij wijzigingen van het monument⁸. Deze advisering valt onder de informatiefunctie van de gemeente (in het kader van goed bestuur) voor een effectieve uitvoering van de Monumentenwet 1988.

De gemeente heeft aangegeven wegens de beperkte personeelscapaciteit zich te beperken tot informatievoorziening over financiële en fiscale zaken. Informatie over bouwtechnische of bouwhistorische kwesties komt nauwelijks aan de orde. Hoewel de betrokken ambtenaar persoonlijk toegankelijk is voor eigenaren en betrokkenen, ligt aan de informatieoverdracht geen beleidsverankering of protocol ten grondslag. In dit verband heeft de inspectie geconstateerd dat bij het inspectiebezoek aan enkele van de bezochte monumenten dat het resultaat van de daar uitgevoerde herstelwerkzaamheden in een aantal opzichten niet beantwoordt aan een goede monumentenzorg.

Verder is de informatieverstrekking sterk afhankelijk van de aanwezigheid van de betreffende ambtenaar. Dit komt een bredere toegankelijkheid niet ten goede. Wel is het voornemen om bepaalde informatie meer structureel aan te bieden, door bijvoorbeeld bijeenkomsten met het NRF te organiseren over financiering van restauraties.

In de 'Monumentennota Wijdmeren' wordt gesteld dat informatie en hulp aan eigenaren van belang is voor een effectief gemeentelijke monumentenbeleid. Door onvoldoende capaciteit hierop in te zetten wordt geen invulling gegeven aan de informatieoverdracht, waardoor het voornemen blijft steken in het uitspreken van een ambitie.

Aanbeveling: Zet de ambitie om eigenaren goed van informatie te voorzien om in daadwerkelijk beleid en effectueer dit door in alle fasen van een restauratie beschikbaar te zijn.

Documentatie

De gemeente is momenteel bezig met een reorganisatie van haar archief n.a.v. een inspectie door VROM in 2003. Hierbij worden ook de oude archieven van de diverse voormalige gemeenten op eenduidige wijze gearhiveerd. Deze werkzaamheden worden extern uitgevoerd. Door deze reorganisatie was het niet mogelijk om alle relevante dossiers in te zien. Onduidelijk was of bepaalde dossiers zoek waren vanwege de externe werkzaamheden, of dat bepaalde dossiers niet te vinden waren. Hierdoor kunnen risicovolle situaties ontstaan; bij een van de bezochte panden is in de loop van de jaren zoveel gewijzigd in de planvorming en is de behandeling zovaak aangepast, dat een toegankelijk en volledig dossier noodzakelijk is. Juist dit dossier kon niet worden getoond.

⁸ 'Inzet is derhalve een beleid van: "niets mag" omzetten in "veel kan", maar in goed en deskundig overleg. Het is daarom met name bij de voorbereiding van plannen tot wijziging van het monument van belang dat de eigenaar goed wordt geadviseerd. Hiervoor zouden de eigenaren terecht moeten kunnen bij de gemeente.'
Uit: Monumentennota Wijdmeren, paragraaf 4.5 (Advies en informatie)

De nieuwe dossiers worden ingedeeld naar de eisen die de VROM-inspectie onlangs kenbaar gemaakt heeft. In deze dossiers is de informatie goed raadpleegbaar. De oude dossiers zijn echter zeer ondoorzichtig en hier lijkt soms informatie te ontbreken.

Van alle vergunningen wordt een lijst bijgehouden door de gemeente, waarop wordt aangegeven het monument, zowel nummer als adres, een omschrijving van de werkzaamheden, de datum van het besluit en de behandelend ambtenaar.

Aanbeveling: Zorg voor het op orde brengen van de dossiers en maak ze volledig en toegankelijk.

Beleid

De portefeuille monumentenzorg is ondergebracht bij de wethouder ruimtelijke ordening. Door omstandigheden kon met hem geen gesprek worden gevoerd.

Na de gemeentelijke herindeling van 2002 heeft de gemeente Wijdmeren in 2004 een verordening vastgesteld die bekend is als 'Monumentenverordening Wijdmeren 2003'.

In januari 2006 heeft de gemeenteraad een beleidsplan goedgekeurd voor monumentenzorg: de 'Monumentennota Wijdmeren'. Naar de mening van de inspectie betreft het hier een ambitieuze beleidsnota, met veel doelstellingen die aandacht geven aan monumentenzorg, maar waarvoor slechts geringe capaciteit is.

Een van de gemeentelijke ambities is om de gemeentelijke lijst uit te breiden. De hoeveelheid werk die hiermee gemoeid zal zijn en de toename van het aantal vergunningaanvragen als gevolg van deze uitbreiding gaat wringen met de beschikbare capaciteit. Deze constatering is echter uitdrukkelijk geen reden voor aanpassing van de personele capaciteit. De gemeente geeft aan dat er geen sprake kan zijn van oplossing van dit probleem.

Indien de gemeente haar ambitie om een gemeentelijke lijst te vormen wil uitvoeren, dan kost dit zoveel ambtelijke capaciteit dat andere taken er onder gaan lijden, o.a. de begeleiding van restauratie- en wijzigingsplannen. De inspectie wijst in dit verband met nadruk op het risico dat de wettelijke taken t.b.v. de rijksmonumenten in de knel kunnen komen wanneer de extra taken die de gemeente zich voorneemt worden uitgevoerd, zonder dat daarvoor de faciliteiten zijn geregeld. De bevoegdheden op grond van de Monumentenwet 1988 die de gemeente bewust heeft aanvaard, kunnen dan niet effectief worden toegepast.

De Monumentennota Wijdmeren erkent deze risico's zelf ook⁹. De beleidsnota gaat uit van een minimaal benodigde bezetting van 0,8 fte, maar ziet geen mogelijkheden om dit te realiseren.

⁹ 'Met de huidige personele capaciteit kan slechts een beperkt deel van de in de nota voorgestelde maatregelen worden uitgevoerd. De daaraan verbonden risico's worden geaccepteerd.' De monumentennota gaat uit van een minimaal benodigde capaciteit van 0.8 fte'.
Uit: Monumentennota Wijdmeren, hoofdstuk 7 (Samenvatting en Conclusies)

Bij de huidige situatie erkent men dat er problemen zullen ontstaan op het gebied van restauratiebegeleiding, bij toezicht en handhaving, en bij de motivatie van eigenaren¹⁰. De inschatting van de risico's die de gemeente zelf benoemt, wordt door de inspectie gedeeld.

De inspectie wijst er op dat de gemeente in elk geval haar bij wet gegeven taken en bevoegdheden moet waarmaken. Daarom kunnen de gemeentelijke beleidsvoornemens slechts via een gericht actieprogramma worden geconcretiseerd.

Vanuit het welstandsbeleid wordt extra aandacht gegeven aan monumenten en hun omgeving. Bij de uitvoering blijkt het buitengebied toch kwetsbaar. Het onvoldoende verankeren van cultuurhistorie en monumenten in de bestemmingsplannen is hier mede debet aan. Aan deze tekortkoming wordt inmiddels gewerkt door de gemeente.

Aanbeveling: Zorg dat beleidsintenties en ambities niet blijven hangen in voornemens, maar geef gevolg aan deze intenties door ze in een uitvoeringsprogramma op te nemen.

Aanbeveling: Zorg binnen de bestaande capaciteit dat effectuering van de wettelijke taken en bevoegdheden t.b.v. rijksmonumenten kan worden toegepast

Aanbeveling: Overweeg of begonnen moet worden met de uitbreiding van een gemeentelijke monumentenlijst voordat er navenante faciliteiten beschikbaar zijn in relatie tot de taken m.b.t. de rijksmonumenten.

Kwaliteitszorg

De gemeente hanteert geen model voor kwaliteitszorg, zoals bijvoorbeeld het INK-model. Er is geen systeem om te controleren of men op de goede weg zit met de processen van besluitvorming en uitvoering, en men geeft hieraan ook geen prioriteit. De gemeente stelt dat er wel van tijd tot tijd wordt geëvalueerd op het niveau van afdelingsoverleggen, waar alle praktische zaken worden doorgenomen.

¹⁰ 'Indien er voor wordt gekozen om met de huidige beschikbare 0,3 fte door te gaan dan zullen de volgende risico's moeten worden aanvaard. Onvoldoende en te weinig vakbekwaam toezicht op restauraties met als gevolg toenemende kans op het in afwijking van de vergunning uitvoeren van restauraties en dus interen op de monumentale waarde van de panden. Ook zal de waarde van de monumentenvergunning en bijbehorende bouwvergunning devalueren. De kans op handhavingzaken (...) wordt groter. (...). Tenslotte zullen de genoemde risico's een negatief effect op de monumenteneigenaren hebben. Deze zullen namelijk met lange wachttijden worden geconfronteerd voordat zij over een financiering en/of een monumentenvergunning kunnen beschikken en vaak ook te weinig voorlichting en begeleiding van hun gemeente kunnen ontvangen.'
Uit: Monumentennota Wijdmeren, paragraaf 4.6 (Ambtelijke capaciteit Monumentenzorg)

Maatschappelijke meerwaarden

Men is zich in Wijdmeren (burgers, ambtenaren en bestuur) bewust van de aanwezige cultuurhistorische waarden. Hierop wordt ook op toeristisch gebied ingespeeld.

Het belang van draagvlak bij de gewone burger wordt ook onderkend en men wil werken aan het opwekken van hun interesse door voorlichting, lezingen, tentoonstellingen, open monumentendagen en een monumentenkaart.

De gemeente ziet de monumenten ook als trekker van toeristen naar de gemeente. Om de monumenten onderdeel te laten uitmaken van de toeristische mogelijkheden wordt gewerkt aan routes langs de landgoederen en de lintbebouwing. Ook wordt gewerkt aan voorlichting over de aanwezige cultuurhistorie.

Bij de inrichting van de omgeving wordt gelet op het behoud van de historische uitstraling en het beperken van reclame-uitingen. Vanwege het belang van het (water)toerisme en vanwege de bijdrage die de aanwezige monumenten levert aan het aantrekken van toeristen, dreigen de economische waarden te prevaleren boven de cultuurhistorische waarden.

Naar aanleiding van de in hoofdstuk 3 vermelde bevindingen komt de Erfgoedinspectie over de stand van zaken van de monumentenzorg in Wijdemeren tot conclusies die hieronder zijn samengevat.

De inspectie heeft de monumentenzorg binnen de gemeente Wijdemeren op basis van het *Waarderingskader Instandhouding Rijksmonumenten* getoetst. De inspectie constateert dat op alle drie domeinen (Resultaat, Effectiviteit en Waarborg) bij meerdere kwaliteitskenmerken kanttekeningen moeten worden gemaakt. In antwoord op de onderzoeksvragen moet geconstateerd worden dat de beschermde waarden in een aantal gevallen niet zorgvuldig in stand worden gehouden, dat in de processen de gemeentelijke begeleiding van eigenaren tekort schiet, en dat de zorg voor de monumenten beleidsmatig niet voldoende is verzekerd door een spanningsveld tussen ambitie en realiteit.

De gemeente draagt voldoende zorg voor de procesgang m.b.t. de wettelijke taken bij vergunningaanvragen en de advisering. De gemeente handelt adequaat bij het in behandeling nemen van aanvragen en het doorzenden om advies. De gemeente heeft niet alle benodigde kennis en deskundigheid om haar taken uit te voeren in huis, maar zij ondervangt deze lacune gedeeltelijk door kennis op een aantal gebieden in te winnen bij deskundige organisaties.

De verleende vergunningen zijn correct en tijdig, maar summier. Zij kunnen worden gecompliceerd met aanhaling van de verleende adviezen.

De adviesorganen geven heldere adviezen. Om de gemeente te ondersteunen zouden ze uitgebreider kunnen zijn in de argumentatie. De monumentencommissie heeft een grote afstand tot de gemeente en de plannen die zich in de gemeente voordoen, gezien de grote fysieke afstand. Om het enthousiasme voor de monumentenzorg bij eigenaren en historische verenigingen te laten toenemen, dient hierin verbetering te worden nagestreefd.

Eigenaren van monumenten in Wijdemeren dragen in het algemeen goed zorg voor de instandhouding van hun bezit. Sommige monumenteigenaren gaan oppervlakkig om met beheer en onderhoud, dat lijkt te zijn ingegeven door gebruik van nieuwe materialen; de cultuurhistorische waarden van deze monumenten zijn ondergeschikt aan wooncomfort en aan het inbrengen van nieuw materiaal om redenen van duurzaamheid, waarbij niet is aangetoond dat vervanging van het oorspronkelijke materiaal noodzakelijk was. Cultuurhistorisch onderzoek vindt niet plaats, waardoor het risico van verkeerde keuzes reëel aanwezig is.

Hoewel de monumentenzorg in Wijdmeren ondersteund wordt door geformuleerd gemeentelijk beleid, is in de uitvoering het nodige aan te merken.

Dit is o.a. te zien in de resultaten van de restauraties waar door onvoldoende begeleiding vanuit de monumentenzorg veel authentiek materiaal en oorspronkelijke constructies verloren zijn gegaan of dreigen te gaan. Omdat behoud van deze monumentale kenmerken niet centraal staat, en er eerder vanuit een bouwtoezichtelijke dan vanuit een specifieke cultuurhistorische invalshoek begeleiding en toezicht plaatsvindt, gaan onterecht veel oorspronkelijke waarden verloren. Bij sommige rijksmonumenten vraagt de inspectie zich zelfs af of de status van rijksmonument in die gevallen nog wel verdedigbaar is.

De tijdens het bouwproces genomen beslissingen van enkele eigenaren (met hun architecten) om de uitvoering aan te passen, zonder dat daarbij adequate gemeentelijke begeleiding en toezicht aanwezig was, levert een resultaat op van de aldaar uitgevoerde herstelwerkzaamheden dat in een aantal opzichten niet beantwoordt aan een goede monumentenzorg.

Handhaving vindt ook plaats geredeneerd vanuit de bouwvergunning; er zijn talrijke handhavingszaken, waardoor een aantal dossiers noodgedwongen buiten beschouwing blijft. Voor de monumentenzorg is nog geen handhavingsbeleid geformuleerd.

De gemeente hecht grote waarde aan communicatie met aan eigenaren en burgers. De recent vastgestelde beleidsnota spreekt over concrete acties op dit gebied, met inschakeling van externe deskundigen. Tot nu toe is de informatieoverdracht beperkt en dit leidt in sommige gevallen tot te rigoureuze ingrepen in monumenten.

De gemeente formuleert in haar beleidsnota eveneens een aantal ambities, die de zorg voor de monumenten beter moeten funderen. Naast de gewenste informatieverbetering aan eigenaren op het gebied van vergunningen en financieringsmogelijkheden, worden uitspraken gedaan over de begeleiding van restauraties en over de uitbreiding van een gemeentelijke monumentenlijst.

In de beleidsnota spreekt de gemeente ook uit dat t.b.v. de uitvoering van deze taak een capaciteitsuitbreiding van minimaal 0,5 fte noodzakelijk is, maar dat deze niet zal worden geëffectueerd.

De gemeente benoemt in deze nota zelf de risico's op het gebied van vakbekwaam toezicht, het devalueren van cultuurhistorische waarden en de te verlenen vergunningen als gevolg van de capaciteitsproblematiek evenals de negatieve effecten die deze risico's op de eigenaren zullen hebben, in verband met lange wachttijden bij vergunningen en financieringen.

De nu aanwezige bezetting op het gebied van de monumentenzorg wordt ingezet voor een juiste vervulling van de wettelijke taken die de gemeente op zich heeft genomen ingevolge de Monumentenwet 1988, waarbij kennis en deskundigheid ook extern wordt ingewonnen.

De monumentenzorg in Wijdmeren loopt grote risico's wanneer de gemeente de voorgenomen activiteiten niet gepaard laat gaan met een programma, waarin zij aangeeft hoe deze moeten worden verwezenlijkt. De resultaten bij sommige uitgevoerde restauraties getuigen nu al van een weinig evenwichtige inzet voor de monumenten in Wijdmeren.

Samenvatting van de aanbevelingen

Beleid

Laat de voornemens uit de Beleidsnota Monumentenzorg Wijdmeren gevolgd worden door een actieprogramma waarin de effectuering van deze voornemens wordt verwezenlijkt, en laat daarbij de wettelijke taken niet ondergeschikt worden aan gemeentelijke ambities. Besef dat de in de Beleidsnota verwoorde ambities niet kunnen worden geëffectueerd zonder dat wordt ingeleverd op de wettelijke taken in het kader van vergunningverlening en toezicht op de uitvoering.

Kennis en deskundigheid

Draag zorg voor een uitgebreider kennisniveau van de gemeentelijke medewerkers op het gebied van monumentenzorg, o.a. door scholing van de buiteninspecteurs bij hun toezichtstaken, en t.b.v. de restauratiebegeleiding. Let er op dat de cultuurhistorische waarden niet onnodig verloren gaan.

Onderzoek

Stimuleer eigenaren om bouwhistorisch onderzoek te laten verrichten waardoor restauratieplannen meer in de geest zijn van behoud en herstel van cultuurhistorische waarden in plaats van eisen die door wooncomfort worden bepaald. Stel criteria vast op grond waarvan kan worden besloten wanneer een bouwhistorische verkenning en/of onderzoek verricht moet worden.

Informatie en communicatie

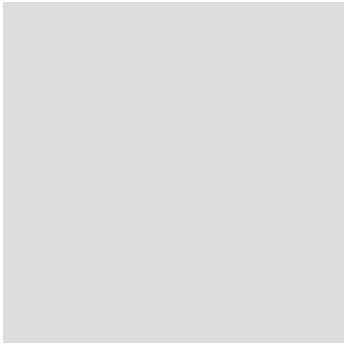
Zorg voor een goed toegankelijke en gedegen informatieoverdracht naar eigenaren, met als doel de cultuurhistorische waarden beter toe te lichten en zodoende meer waarborgen te scheppen voor het behoud van oorspronkelijke waarden.

Vergunning en uitvoering

Geef voldoende aandacht aan begeleiding tijdens de uitvoering en vraag opnieuw advies aan de daartoe aangewezen organisaties bij grotere wijzigingen die zich tijdens de uitvoering voordoen.

Betrek de adviserende organisaties bij de lokale planvorming en behandeling en neem hun adviezen over in de vergunning. Maak gebruik van de mogelijkheid om voorschriften aan de

vergunning te verbinden om te voorkomen dat oorspronkelijke materialen, bouwsporen en constructieonderdelen ongezien verdwijnen tijdens de bouwwerkzaamheden.

Bijlagen

Bijlage I: Geraadpleegde documenten

Ontvangen beleidsstukken door de gemeente:

- *Monumentennota Wijdmeren, 2006*
- *Monumentenverordening 2003, vastgesteld in 2004*
- *Gemeentelijk Bedrijfsplan 2005, waarin opgenomen:
afdelingsplan Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling*
- *Productbladen (meerjaren)raming 2006 - 2009*
- *'10 voor de toekomst',
werkwijze en beoordelingsprincipes van de WZNH-monumenten-
adviescommissie, 2005*
- *Protocol van de WZNH, adviezen over monumentenplannen, 2003*
- *Jaarverslag WZNH-Monumentenadviescommissie 2004*
- *Jaarverslag WZNH-Monumentenadviescommissie 2005*

Toegezonden ten behoeve van de reality checks:

Bouw- en monumentenvergunningen, adviezen RDMZ en WZNH-monumentenadviescommissie over de monumenten:

- * Nederhorst den Berg, Kerkstraat 32
- * Nieuw Loosdrecht, Oud Loosdrechtsedijk 47/49
- * Nieuw Loosdrecht, Oud Loosdrechtsedijk 86
- * 's-Graveland, Noordereinde 42/Ankeveensepad 1
- * 's-Graveland, Noordereinde 60
- * 's-Graveland, Zuidereinde 43

Internet:

- VROM-Inspectie: *Rapportage inspectieonderzoek gemeente Wijdmeren 2003*
www.vrom.nl

Bijlage II: Waarderingskader

Toelichting op het Waarderingskader Instandhouding Rijksmonumenten

Ten behoeve van de inspecties op het gebied van instandhouding van monumenten, heeft de Erfgoedinspectie een waarderingskader ontwikkeld. Dit is gebeurd in samenspraak met betrokkenen in het monumentenveld in een daartoe ingestelde klankbordgroep.

Dit waarderingskader geeft de contouren aan waarbinnen een inspectie plaatsvindt. In de waarderingskaders heeft de Erfgoedinspectie kwaliteitskenmerken opgenomen die aangeven waaraan een goede monumentenzorg moet voldoen.

Er zijn overigens verschillende soorten inspecties denkbaar naast de inspectie op de instandhouding van monumenten. Zo kan een inspectie betrekking hebben op de omgang met beschermde stads- en dorpsgezichten. Daarnaast kunnen thematische inspecties worden ingericht, met als doel een specifiek onderwerp te onderzoeken. Ook is een inspectie naar de bescherming en aanwijzing van monumenten of beschermde gezichten een voor de hand liggend onderzoek.

Deze toelichting richt zich op de gemeentelijke inspectie, voor wat betreft het onderdeel 'instandhouding'.

Een dergelijke inspectie vindt in de regel in één gemeente plaats en bestaat uit drie onderdelen: een analyse van vooraf te bestuderen documenten, een inspectiebezoek waar gesprekken met verschillende actoren plaatsvinden en het bezoeken van enkele recent gerestaureerde monumenten ter plaatse. Een inspectie wordt afgerond met het vervaardigen van een rapportage, die zal worden gepubliceerd op de website van de Erfgoedinspectie.

1. Wettelijke basis

Het vertrekpunt voor de uitoefening van het toezicht wordt gevormd door de toepasselijke wet- regelgeving. Hiertoe worden in ieder geval gerekend de Algemene Wet Bestuursrecht en de Monumentenwet 1988 en verwante regelgeving. De wettelijke bepalingen zijn door de Erfgoedinspectie vertaald naar een waarderingskader, dat door haar als beoordelingsmaatstaf wordt gehanteerd. De sector Monumenten van de Erfgoedinspectie ziet toe op de naleving van de wettelijke bepalingen voorzover ze van toepassing zijn op beschermde rijksmonumenten en stads- en dorpsgezichten.

NB. Archeologische monumenten vallen buiten de inspectie van de sector Monumenten; het toezicht hierop ressorteert onder de sector Archeologie van de Erfgoedinspectie.

De Monumentenwet 1988 geeft de wettelijke uitgangspunten aan voor de Erfgoedinspectie. Zo wordt bijvoorbeeld bepaald hoe een procedure tot vergunningverlening moet verlopen en hoe moet worden geadviseerd over plannen.

De wet gaat uit van decentralisatie van een aantal taken en bevoegdheden naar de gemeentelijke overheid. Mede om die reden biedt de wet mogelijkheden om eigen beleid nader vorm te geven. Deze beleidsvrijheid is aanleiding voor de Erfgoedinspectie om ook andere aspecten van de monumentenzorg te onderzoeken, die van directe of indirecte invloed kunnen zijn op de kwaliteit van de (zorg voor de) rijksmonumenten. Te denken valt aan hoe de monumentenzorg verankerd is in een bredere beleidsopvatting, hoe actief een gemeentebestuur de begeleiding van restauraties ter hand neemt, of hoe cultuurhistorisch onderzoek is verricht t.b.v. de opstelling van restauratieplannen.

2. Actoren en verificatoren in de inspectie

Hoewel de gemeente als gevolg van de decentralisatie een aantal taken en bevoegdheden bezit om het monumentenbeleid vorm te geven, betekent dit niet dat het gemeentebestuur de enige geïnspecteerde is in de aanpak van de Erfgoedinspectie.

De Erfgoedinspectie heeft in het waarderingskader bij elk kwaliteitskenmerk actoren en verificatoren benoemd. Actoren zijn de partijen die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de uitvoering of realisatie van een bepaalde taak. Verificatoren zijn de betrokken partijen bij wie kan worden gecheckt of een actor deze taak naar behoren uitvoert.

De gemeente is wel de belangrijkste actor in de te inspecteren onderdelen, maar daarnaast spelen ook andere betrokkenen een rol. Zo vinden ook gesprekken plaats met de lokale monumentencommissie, met de rayonconsulent van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, en met historische verenigingen.

De gemeente wordt dus niet geïnspecteerd als bestuurlijke eenheid, maar als entiteit ofwel als gebied waarbinnen verschillende betrokkenen actief zijn (en dus 'actor' zijn).

Wat hierbij ook belangrijk is om aan te tekenen, is de duidelijke scheiding tussen 'eerstelijns' en 'tweedelijns' toezicht. Waar de sector Monumenten van de Erfgoedinspectie voornamelijk toezicht houdt vanuit de tweede lijn (toezien op de naleving van de wet door anderen), zijn in het bijzonder gemeenten verantwoordelijk voor de eerste lijn. Daarmee wordt de zorg voor juiste planbehandeling, advisering, besluitvorming en begeleiding van de uitvoering bedoeld. De Erfgoedinspectie zal deze taken niet overnemen of overdoen. Dit houdt

bijvoorbeeld in dat de gemeente actor is in de begeleiding van de uitvoering en daarop ook zelf moet toezien en handhaven.

3. Indeling van het waarderingskader

Het kader is ingedeeld in drie zogenoemde domeinen. De drie domeinen zijn gericht op 'resultaten', 'effectiviteit' en 'waarborg'.

Het domein 'resultaten' gaat in op de vraag of het bestand aan rijksmonumenten zorgvuldig in stand wordt gehouden. Er wordt bijvoorbeeld beoordeeld of de waarden van de monumenten sinds de aanwijzing op aanvaardbaar niveau zijn behouden en of restauraties hebben geleid tot een verantwoord resultaat.

In het domein 'effectiviteit' wordt bekeken of het proces van instandhouding zorgvuldig en doelmatig verloopt. Daarbij is onder meer aan de orde of er cultuurhistorisch onderzoek is verricht t.b.v. een verantwoord restauratieplan, of de werkwijze bij het verlenen van vergunningen correct verloopt, inclusief advisering, en of de werkzaamheden recht doen aan de waarden van het monument.

Het domein 'waarborg' gaat in op de vraag of de zorg voor de monumenten is verzekerd, bijvoorbeeld door voldoende kennis, door de aanwezigheid van een beleidsplan, of door een juiste informatieoverdracht. Ook maatschappelijke meerwaarden van de monumentenzorg horen bij de borging van kwaliteit en de verankering in beleidsvoornemens.

Alle 17 kwaliteitskenmerken die in deze drie domeinen zijn gegroepeerd, worden ondersteund door een of meer indicatoren.

Aan de hand van deze indicatoren worden documenten beoordeeld, worden vragen gesteld in de inspectiebezoeken en worden de te bezoeken restauratieprojecten onder ogen genomen als een soort 'reality check'.

De kwaliteitskenmerken en bijbehorende indicatoren moeten niet worden gezien als de vragenlijst die in de praktijk van de inspectie letterlijk worden toegepast. Het is wel een kapstok voor de inspecteur, om alle gegevens die hij bij zijn onderzoeken verkrijgt te kunnen indelen en groeperen.

4. Normering

Om te kunnen beoordelen of aan een kwaliteitskenmerk wordt voldaan, worden een of meer indicatoren benoemd als 'normindicator'. Dat wil zeggen dat een kwaliteitskenmerk alleen positief kan worden beoordeeld wanneer ten minste de bevindingen over daarbij behorende normindicator positief zijn.

Dit systeem vergemakkelijkt de beoordeling per te onderzoeken situatie, en geeft daarnaast de mogelijkheid om gegevens van verschillende onderzoeken met elkaar te kunnen vergelijken.

In de rapportages van de inspectie worden de indicatoren verwoord in tekstgedeelten die, al naar gelang de lokale situatie, genuanceerd worden. Een normindicator is een hulpmiddel voor de inspecteur om te komen tot vergelijkbare oordelen, die objectiveerbaar zijn.

NB. In dit waarderingskader zijn de normindicatoren niet vermeld omdat de Erfgoedinspectie deze nog zal uittesten in de inspecties die in 2006 en de eerste helft van 2007 worden uitgevoerd.

5. Toelichting op de drie domeinen

Monumenten zijn ooit aangewezen op grond van hun cultuurhistorische waardebepaling. In de Memorie van Toelichting op de Monumentenwet 1988 wordt het begrip 'cultuurhistorische waarde' omschreven als: 'de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan en door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt'.

Het begrip cultuurhistorische waarde' komt herhaaldelijk terug in het waarderingskader omdat de inspectie dit ziet als een van de belangrijkste achtergronden van het wezen van een monument. De inspectie richt zich vanzelfsprekend op de formele vraag of de wet wordt nageleefd door de betrokken partijen. Daarbij kan en moet de inspectie steeds uitgaan van de intrinsieke waarden van het monument zelf. Elke actie die wordt ondernomen moet gericht zijn op de instandhouding van die waarden, en moet in dat kader worden beoordeeld.

Om die reden gaat het bij het domein 'resultaten' om het behoud van de beschermde waarden, om de manier waarop een eigenaar omgaat met die waarden en om de realisatie van werkzaamheden die leiden tot een verantwoord resultaat.

De inspectie wil daarmee niet voorschrijven hoe dat moet gebeuren, maar wel wil zij toezicht kunnen houden op de uiteindelijke resultaten die door anderen worden behaald. De strekking van de Monumentenwet 1988 nodigt daartoe uit, omdat impliciet de juiste interpretatie van het vergunningstelsel hiermee aan de orde is.

In het domein 'effectiviteit' zijn de meeste kwaliteitskenmerken herleidbaar tot specifieke artikelen in de wet. Toch worden ook daar kwaliteitskenmerken onderzocht die in ondersteunende zin bijdragen aan het beoogde wettelijke doel. Zo is deugdelijk onderzoek op cultuurhistorisch gebied een belangrijke voorwaarde voor het vervaardigen van een aanvaardbaar restauratieplan dat beoogt zoveel mogelijk van de beschermde waarden intact te laten.

Onderdelen als 'werkwijze bij planbehandeling' en 'advisering door een monumentencommissie' zijn direct te koppelen aan specifieke wetsartikelen 11 tot en met 17.

Ook de uitvoering van de werkzaamheden moeten recht doen aan de waarden van het monument zelf. Uitvoering conform de verleende vergunning is een eerste vereiste, maar deskundige begeleiding en uitvoering zijn ook van groot belang. Deze laatste indicatoren zijn niet wettelijk vastgelegd, maar kunnen niet los gezien worden van de bedoeling van de wet.

Tenslotte is het domein 'waarborg' het minst gelieerd aan specifieke wetsartikelen. Toch mag bijvoorbeeld een kwaliteitskenmerk over aanwezig kennis gelezen worden als een impliciete beantwoording van de strekking van de wet, namelijk om te komen tot een zorgvuldige planbehandeling en besluitvorming. Daartoe draagt ook het hebben van een beleid over monumentenzorg bij, evenals het uitvoeren van handhaving in de eerste lijn en informatieoverdracht aan eigenaren en betrokkenen. Zijdellings wordt gezien of een gemeente de documentatie voor alle betrokkenen op orde heeft en of kwaliteitszorg een onderdeel is van de manier waarop zij haar beleid tegen het licht houdt. De Erfgoedinspectie heeft niet de intentie dergelijke kwaliteitskenmerken uitputtend te toetsen, omdat daarvoor andere toezichtmogelijkheden gelden (bijvoorbeeld een accountantsdienst of een gemeentelijke Rekenkamer). Wel draagt een beeld van dergelijke aspecten bij aan een algemene beeldvorming van de kwaliteit van de monumentenzorg ter plaatse.

Samenvattend kan gesteld worden dat de lijst aan kwaliteitskenmerken en daarbij behorende indicatoren een compleet overzicht vormt van wat zich in de monumentenzorg op het gebied van instandhouding allemaal afspeelt. Het waarderingskader kan daardoor wellicht overkomen als een ideale situatie, waaraan misschien maar weinigen kunnen voldoen, of als een utopisch beeld van hoe de monumentenzorg idealiter geregeld zou moeten zijn.

Het waarderingskader moet echter gezien worden als een instrument dat dient als uitgangspunt voor de inspecties, waarbij een beeld kan worden gevormd van de staat van de rijksmonumentenzorg in een bepaalde gemeente.

Door het toetsen van de monumentenzorg op de aspecten uit het kader wordt getracht een kwaliteitsverbetering van de instandhouding in de gemeente te bereiken.

Een tweede doel is het analyseren van meer algemene problemen in de monumentenzorg, die kunnen worden geconstateerd na het uitvoeren van meerdere gemeentelijke inspecties. Op de geconstateerde algemene problemen kan de inspectie vervolgens thematische onderzoeken inrichten.

Waarderingskader Instandhouding Rijksmonumenten (16 juni 2006)

DOMEIN: RESULTATEN

Deelvraag: Het bestand aan monumenten wordt zorgvuldig in stand gehouden.

BESCHERMDE WAARDEN

- R 1 De waarden van het beschermde monument zijn, sinds de aanwijzing, op aanvaardbaar niveau behouden
 - R 1.1 De redengevende omschrijving is nog van toepassing
 - R 1.2 De schoonheid, de betekenis voor de wetenschap en/of de cultuurhistorische waarden zijn voldoende behouden

VISIE OP INSTANDHOUDING

- R 2 De eigenaar heeft een visie op instandhouding gericht op de waarden van het monument
 - R 2.1 De eigenaar voelt zich verantwoordelijk voor de instandhouding van zijn monument
 - R 2.2 De eigenaar geeft uitvoering aan zijn visie op de instandhouding van het monument
 - R 2.3 De eigenaar heeft een deugdelijk plan voor de instandhouding van het monument

RESTAURATIE EN/OF WIJZIGING

- R 3 De restauratie en/of wijziging heeft geleid tot een verantwoord resultaat
 - R 3.1 Het ingediende plan vormt voldoende basis voor een deugdelijke restauratie
 - R 3.2 De verleende vergunning regelt adequaat de op instandhouding gerichte werkzaamheden
 - R 3.3 De overheid heeft de werkzaamheden op de juiste wijze begeleid
 - R 3.4 De restauratie en/of wijziging is op de juiste wijze uitgevoerd
 - R 3.5 De uitvoering van de werkzaamheden is een bijdrage aan een juist beheer van het monument
 - R 3.6 Van de restauratie en/of wijziging van het monument is een schriftelijke verantwoording gemaakt
 - R 3.7 De subsidies en financiële regelingen hebben de instandhouding van het monument gestimuleerd

DOMEIN: EFFECTIVITEIT

Deelvraag: Het proces gebeurt zorgvuldig en doelmatig

ONDERZOEK

- E 1 Er is deugdelijk onderzoek verricht op cultuurhistorisch en/of bouwtechnisch gebied
 - E 1.1 Het onderzoek is voorafgaand aan de planvorming uitgevoerd
 - E 1.2 Gedurende de werkzaamheden wordt nader onderzoek verricht
 - E 1.3 Het onderzoek is deskundig en van voldoende diepgang
 - E 1.4 De resultaten van het betreffende onderzoek zijn verwerkt in het plan
 - E 1.5 De resultaten zijn vastgelegd en gedocumenteerd

PLANVORMING

- E 2 Er is een deugdelijk plan opgesteld
 - E 2.1 De initiatiefnemer heeft een ontvankelijk plan ingediend
 - E 2.2 Bij plannen van ingrijpende aard en bij plannen waar dat gewenst wordt, is vooroverleg gevoerd tussen de initiatiefnemer en de overheid
 - E 2.3 Het restauratieplan gaat uit van behoud en herstel van de aanwezige waarden uit het oogpunt van monumentenzorg
 - E 2.4 De werkzaamheden zijn goed aangegeven en de noodzaak is goed beargumenteerd

PLANBEHANDELING

- E 3 De werkwijze bij het verlenen van vergunningen is correct
 - E 3.1 De overheid zorgt voor voldoende deskundigheid
 - E 3.2 De procedure wordt op zorgvuldige wijze gevolgd
 - E 3.3 De wettelijke termijnen worden gehanteerd

ADVISERING

- E 4 De adviezen doen recht aan de waarden van het monument
 - E 4.1 De adviezen zijn deskundig
 - E 4.2 De adviezen zijn transparant en dragen bij aan een juiste besluitvorming
 - E 4.3 Het adviesorgaan is voldoende deskundig
 - E 4.4 Het adviesorgaan werkt professioneel

BESLUIT

- E 5 Het besluit doet recht aan de waarden van het monument
 - E 5.1 Er is rekening gehouden met de adviezen op het gebied van de monumentenzorg
 - E 5.2 Het besluit is op basis van een duidelijke gemotiveerde afweging gemaakt
 - E 5.3 Indien voor een bepaalde restauratie geen vergunning nodig is, heeft de overheid op goede gronden tot deze beoordeling kunnen komen

UITVOERING

- E 6 De werkzaamheden doen recht aan de waarden van het monument
 - E 6.1 De werkzaamheden worden uitgevoerd conform de vergunning
 - E 6.2 De werkzaamheden worden deskundig begeleid
 - E 6.3 De werkzaamheden worden deskundig uitgevoerd

BEHEER EN ONDERHOUD

- E 7 De instandhouding van het monument is voldoende gewaarborgd
 - E 7.1 Het object wordt op de juiste wijze beheerd
 - E 7.2 Het object wordt goed onderhouden
 - E 7.3 Het object wordt op de juiste wijze gebruikt

DOMEIN: WAARBORG

Deelvraag: de zorg voor de monumenten is verzekerd

KENNIS

- W 1 Er is voldoende actuele kennis beschikbaar op het gebied van de monumentenzorg, ten behoeve van de ontwikkeling van cultuurhistorisch beleid en ten behoeve van de behandeling van bouwplannen
 - W 1.1 Er is voldoende cultuurhistorische kennis
 - W 1.2 Er is voldoende restauratietechnische kennis
 - W 1.3 Er is voldoende kennis op het gebied van de subsidie- en overige financiële regelingen
 - W 1.4 Er is voldoende kennis van de betreffende wet- en regelgeving
 - W 1.5 De benodigde kennis wordt adequaat ingezet ten behoeve van alle werkzaamheden

TOEZICHT EN HANDHAVING

- W 2 De gemeente heeft een handhavingsbeleid
 - W 2.1 De gemeente houdt toezicht op de naleving van de Monumentenwet 1988
 - W 2.2 De gemeente maakt haar handhavingsbeleid inzichtelijk

INFORMATIEOVERDRACHT

- W3 De overheid zorgt voor informatieoverdracht op het gebied van de monumentenzorg
 - W 3.1 Er is beleid op het gebied van communicatie
 - W 3.2 De continuïteit van de informatieoverdracht wordt gewaarborgd
 - W 3.3 De betrokkenen worden op de juiste wijze geïnformeerd

DOCUMENTATIE

- W 4 De documentatie op het gebied van de monumentenzorg is op orde
 - W 4.1 In het dossier zitten de relevante stukken
 - W 4.2 De gemeente houdt wijzigingen in het vergunningenregister bij
 - W 4.3 De documentatie is raadpleegbaar bij de overheid

BELEID

- W 5 De overheden hebben een beleidsvisie voor de monumentenzorg
 - W 5.1 Er is een monumentenverordening
 - W 5.2 Er is een actueel beleidsplan voor de monumentenzorg
 - W 5.3 Het welstandsbeleid houdt rekening met de aanwezige cultuurhistorische waarden
 - W 5.4 Het ruimtelijk en stedelijk beleid wordt door de aanwezige monumenten (en historische structuren) geïnspireerd

KWALITEITSZORG

- W 6 Er is sprake van kwaliteitszorg voor de monumentenzorg
 - W 6.1 Het beleid en de processen worden geëvalueerd
 - W 6.2 Er wordt gericht gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit

MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE

- W 7 De maatschappelijke meerwaarden van de monumentenzorg zijn onderkend
 - W 7.1 Er is rekening gehouden met de educatieve waarde
 - W 7.2 Er is rekening gehouden met de toeristische waarde van monumenten en historische structuren
 - W 7.3 De economische waarde van de monumenten wordt op de juiste wijze afgewogen

Bijlage III: Afkortingen

BWT	Bouw- en Woningtoezicht
BSDG	Beschermde stads- en dorpsgezichten
DCE	Directie Cultureel Erfgoed van het Ministerie van OCW
fte	fulltime equivalent
NCM	Stichting Nationaal Contact Monumenten
NRF	Stichting Nationaal Restauratiefonds
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
RDMZ	Rijksdienst voor de Monumentenzorg
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening Milieubeheer
WZNH	Stichting Welstandszorg Noord Holland

Colofon

Uitgave

Erfgoedinspectie / Monumenten
Hoftoren, Rijnstraat 50
Postbus 16478 (IPC 3500)
2500 BL Den Haag

Algemeen telefoonnummer	+31 (0)70 – 412 4012
Fax	+31 (0)70 – 412 4014
E-mail	info@erfgoedinspectie.nl
Website	www.erfgoedinspectie.nl

Den Haag, 30 november 2006

Over de Erfgoedinspectie / Monumenten

De sector Monumenten houdt toezicht op de naleving van de Monumentenwet 1988 op het terrein van de gebouwde monumentenzorg.

Daartoe inspecteert de sector alle gemeenten die vergunningen geven voor monumenten en ruimtelijk beleid voeren voor beschermde stads- en dorpsgezichten. Ook zien we toe op de instandhouding van de rijksmonumenten zelf.

We inspecteren verder op rijksniveau de aanwijzing van monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. Bovendien is er toezicht op particuliere betrokkenen: eigenaren, stichtingen en belangenkoepels. Daarbij kijken we naar het beheer en gebruik van de monumenten.

